ВІДГУК
офіційного опонента
професора кафедри інформаційних технологій в управлінні та обліку
Державного університету «Житомирська політехніка»,
доктора економічних наук, професора ЛЕГЕНЧУКА Сергія Федоровича
на дисертацію ЮРЛОВОЇ Альони Михайлівни на тему:
«Облікове забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Актуальність теми дослідження. Нематеріальні ресурси відіграють все більш вагому роль у посиленні технологічних можливостей аграрних формувань, зростанні їх ринкової вартості, хоча їх відображення в бухгалтерському обліку, незалежно від їх ролі у функціонування підприємства, залежить від ідентифікованості, контролю, очікуваних економічних вигід і достовірності оцінки. Поширення програмних продуктів, цифрових платформ, баз даних і селекційних розробок загострює питання необхідності удосконалення чинної методики їх бухгалтерського обліку, зокрема, критеріїв визнання нематеріальних активів. Саме тому дослідження облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів має теоретичну та практичну актуальність в умовах сьогодення.

Важливість цієї теми дослідження також визначається необхідністю розмежування нематеріальних активів, які можуть визнаватися у фінансовій звітності, разом з іншими складовими інтелектуального капіталу, які хоча і не є об’єктами обліку, однак забезпечують створення вартості в агроформуваннях. Низька балансова частка нематеріальних активів сама по собі не є доказом неефективності чинної методики їх обліку, оскільки такий низький показник може бути одержаний в результаті неточної ідентифікації й документування нематеріальних активів, так і внаслідок неадекватної ринковим умовам їх облікової оцінки. Дисертація дає підстави для розгляду такої проблематики та розвитку механізмів відображення та розкриття інформації про нематеріальні активи в бухгалтерській звітності.

Розвиток цифрових інструментів в умовах переходу до Індустрії 4.0 змінює способи створення й використання облікової інформації та посилює вимоги до її перевірюваності. За таких умов для аудиту нематеріальних активів суттєвими стають узгодженість економічного змісту об’єкта, обсягу прав на нього та способу відображення у звітності. Це підвищує значення дослідження інформаційних зв’язків між обліком, внутрішнім контролем і аудиторським підтвердженням.

Окремий інтерес становить розкриття фінансової та нефінансової інформації для підвищення ефективності управління нематеріальними ресурсами аграрних формувань. Це передбачає необхідність розвитку існуючих підходів до оцінки нематеріальних активів

аграрних формувань в напрямі забезпечення комплексного вимірювання їх стратегічного потенціалу.

Отже, дисертаційне дослідження Юрлової Альони Михайлівни на тему: «Облікове забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань» присвячене вирішенню актуального наукового завдання, пов'язаного з розвитком теоретичних положень і вдосконаленням організаційно-методичних підходів до формування облікової інформації про нематеріальні активи та її використання в процесі аудиту. Обрана тематика відповідає сучасним тенденціям розвитку бухгалтерського обліку, цифровізації економіки, враховує зростання ролі інтелектуального капіталу в діяльності підприємств та посилення інформаційних потреб користувачів фінансової звітності. Спрямованість дослідження на формування комплексного облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів з урахуванням специфіки аграрних формувань підтверджує його актуальність, наукову значущість і практичну затребуваність.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації. Представлені в дисертації Юрлової Альони Михайлівни наукові положення, висновки та рекомендації характеризуються системністю, логічною послідовністю й належним рівнем теоретико-методичного обґрунтування. Дослідження ґрунтується на комплексному опрацюванні актуальних проблем бухгалтерського обліку, оцінювання, документального забезпечення та аудиту нематеріальних активів з урахуванням сучасних тенденцій розвитку цифрової економіки й особливостей діяльності аграрних формувань. Авторкою здійснено аналіз наукових підходів вітчизняних і зарубіжних дослідників, систематизовано нормативно-правове регулювання обліку нематеріальних активів, досліджено практичний стан їх відображення у фінансовій звітності та обґрунтовано напрями вдосконалення інформаційного забезпечення аудиторських процедур. Поєднання теоретичних узагальнень, емпіричних результатів і прикладних рекомендацій забезпечує цілісність проведеного дослідження та відповідність отриманих результатів поставленій меті.

Для досягнення мети дисертаційного дослідження авторкою вирішено комплекс взаємопов'язаних наукових завдань, зокрема: узагальнено та розвинуто теоретичні положення щодо економічної сутності, ідентифікації, класифікації й оцінювання нематеріальних активів; досліджено інституціональне забезпечення їх бухгалтерського обліку; сформовано концептуальні положення побудови системи облікового забезпечення аудиту; здійснено аналіз стану відображення нематеріальних активів у фінансовій звітності аграрних формувань; обґрунтовано організаційні та методичні підходи до формування облікової інформації для потреб аудиту; систематизовано аудиторські ризики й процедури перевірки нематеріальних активів; розвинуто методичне забезпечення внутрішнього аудиту; запропоновано концептуальні напрями вдосконалення облікового забезпечення аудиту

в умовах цифровізації; обґрунтовано роль нематеріальних активів у системі управління капіталом аграрних формувань та визначено напрями підвищення ефективності їх використання.

Науково обґрунтованими є представлені авторкою положення щодо розвитку теоретичних засад ідентифікації та класифікації нематеріальних активів. Особливої уваги заслуговує врахування цифрових і віртуальних об'єктів, які набувають дедалі більшого значення в умовах поширення інформаційних технологій та інноваційних форм господарської діяльності. Запропоновані підходи сприяють поглибленню розуміння економічного змісту нематеріальних ресурсів, розширюють можливості їх систематизації та створюють теоретичне підґрунтя для вдосконалення методики бухгалтерського обліку й аудиту. Важливим є поєднання економічних, правових та облікових критеріїв ідентифікації відповідних об'єктів, що дозволяє враховувати специфіку їх формування та використання в діяльності аграрних формувань (розділ 1, підрозділ 1.1, с. 18–60).

Заслуговують на увагу результати дослідження інституціонального забезпечення бухгалтерського обліку нематеріальних активів, у межах якого авторкою систематизовано нормативно-правові, методичні, організаційні та професійні складові регулювання відповідних облікових процесів. Обґрунтованим є розгляд бухгалтерського обліку нематеріальних активів як системи взаємопов'язаних елементів, функціонування якої залежить від узгодженості нормативних вимог, облікової політики, професійного судження бухгалтерського персоналу та внутрішніх регламентів формування. Зазначені положення сприяють розвитку системного підходу до формування достовірної облікової інформації та визначенню передумов її використання в процесі аудиту (с. 60–80).

Важливе значення мають запропоновані концептуальні положення побудови системи облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів, які передбачають взаємозв'язок процесів ідентифікації, оцінювання, документування, облікового відображення, внутрішнього контролю та аудиторського підтвердження відповідних об'єктів. Представлений підхід дає змогу розглядати облікове забезпечення аудиту як комплексну інформаційну систему, що формується з урахуванням потреб користувачів фінансової звітності та особливостей аудиторської перевірки. Таке теоретико-методичне узагальнення становить основу для подальшого вдосконалення організаційних і методичних аспектів обліку нематеріальних активів аграрних формувань (с. 81–92).

Практичне підґрунтя дисертаційного дослідження сформовано на основі аналізу відображення нематеріальних активів у фінансовій звітності 20 аграрних формувань Вінницької області за 2020–2025 роки. Авторкою встановлено суттєву диференціацію балансової вартості нематеріальних активів та їх питомої ваги у структурі активів досліджуваних формувань. Отримані результати дали змогу обґрунтувати проблеми,

пов’язані з недостатньою ідентифікацією, документуванням та обліковим відображенням окремих нематеріальних ресурсів, а також визначити напрями вдосконалення відповідних облікових процедур. Проведене дослідження має важливе значення для розуміння сучасного стану обліку нематеріальних активів в аграрному секторі та формування практичних рекомендацій щодо його розвитку (с. 96–123).

Обґрунтованими є запропоновані авторкою підходи до вдосконалення організаційного забезпечення бухгалтерського обліку нематеріальних активів, зокрема в частині розвитку первинного документування, аналітичного обліку та внутрішніх інформаційних регістрів. Особливе значення мають пропозиції щодо систематизації інформації про правовий статус нематеріальних активів, джерела їх формування, строки використання, вартість та очікувані економічні вигоди. Зазначені напрацювання спрямовані на підвищення повноти й достовірності облікових даних, рівня їх верифікованості, забезпечення їх інформаційної цінності та створення належних передумов для проведення аудиторських процедур (с. 123–137).

Науковий інтерес становлять положення, присвячені розвитку облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів у системі управління капіталом аграрних формувань. Авторкою обґрунтовано багатофункціональний характер нематеріальних активів, визначено їх значення для формування економічного потенціалу, конкурентних переваг та інвестиційної привабливості формувань. Важливим є запропонований підхід до поєднання нормативно-правового, методичного, організаційного, технічного та інформаційно-аналітичного забезпечення аудиту з потребами управління капіталом. Зазначені положення сприяють розвитку інформаційної функції бухгалтерського обліку та розширенню можливостей використання облікових даних для прийняття стратегічних управлінських рішень (с. 190–203).

Достовірність та об’єктивність сформульованих наукових результатів забезпечується коректним застосуванням релевантного дослідницького інструментарію, що поєднує загальнонаукові методи пізнання та спеціальні методи дослідження, що традиційно використовуються при здійсненні досліджень у сфері бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту. Зокрема, методи теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, індукції й дедукції, порівняльного аналізу, систематизації, економіко-статистичних методів і моделювання. Використання зазначеного інструментарію сприяло формуванню логічно взаємопов’язаних наукових положень та практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань.

Отже, представлені в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації мають належне теоретико-методичне підґрунтя, відповідають меті й завданням дослідження та становлять науковий і практичний інтерес для розвитку бухгалтерського обліку, аудиту й системи інформаційної підтримки управління нематеріальними активами підприємств.

Новизна основних наукових положень, висновків і рекомендацій. Наукова новизна дисертаційного дослідження Юрлової Альони Михайлівни полягає в розвитку теоретичних положень і вдосконаленні організаційно-методичних підходів до облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань, що враховують сучасні тенденції цифровізації їх господарської діяльності, зростання ролі інтелектуального капіталу та підвищення вимог до якості облікової інформації.

На позитивну оцінку заслуговує розвиток теоретичних засад ідентифікації та класифікації нематеріальних активів, який передбачає врахування сучасних видів цифрових та інформаційних ресурсів. Запропоновані положення спрямовані на вдосконалення систематизації нематеріальних активів та формування теоретичної основи для їх належного відображення в системі бухгалтерському обліку. Врахування економічних, юридичних та облікових характеристик відповідних об'єктів сприяє комплексному розумінню їх сутності й особливостей використання в діяльності аграрних формувань, що сприяє формуванню їх адекватного облікового відображення.

Важливим науковим результатом є вдосконалення організаційного забезпечення бухгалтерського обліку нематеріальних активів аграрних формувань шляхом виокремлення та систематизації його основних складових. Запропонований підхід передбачає формування взаємозв'язку облікової політики, первинної документації, аналітичних регістрів, внутрішнього контролю та інформаційних систем. Його особливістю є спрямованість на формування якісної інформаційної бази не лише для ведення бухгалтерського обліку, а й для підтвердження достовірності відповідних показників у процесі аудиторської перевірки.

Заслуговує на увагу вдосконалений концептуально-методичний підхід до облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів, який поєднує нормативне регулювання, документальне оформлення, оцінювання, внутрішній контроль, цифровізацію та аудиторські процедури. Представлений підхід розширює можливості системного формування облікової інформації й забезпечує взаємозв'язок між процесами бухгалтерського обліку, оцінювання ризиків та отримання аудиторських доказів (с. 150–156).

Науковий інтерес становлять положення щодо розвитку інформаційно-облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів у системі управління капіталом аграрних формувань. Авторкою обґрунтовано необхідність поєднання фінансової та нефінансової інформації про нематеріальні ресурси для забезпечення потреб управління вартістю формування. Такий підхід дозволяє розширити традиційні межі використання облікової інформації та посилити її значення в процесах стратегічного управління й оцінювання інноваційного потенціалу аграрних формувань (с. 190–203).

Окремої позитивної оцінки заслуговують удосконалені підходи до організації внутрішнього аудиту нематеріальних активів з урахуванням цифрових ризиків, особливостей

функціонування інформаційних систем та необхідності контролю за використанням інтелектуальних ресурсів. Запропонована авторкою система внутрішнього аудиту передбачає поєднання процедур ідентифікації, класифікації, оцінювання, аналізу ефективності використання та управління ризиками. Її практичне застосування може сприяти підвищенню достовірності обліково-звітної інформації та вдосконаленню внутрішнього контролю в аграрних формуваннях (с. 203–218).

Загалом наведені положення свідчать про наукову новизну сформованих авторкою результатів, які розвивають теоретико-методичні та організаційні засади бухгалтерського обліку й аудиту нематеріальних активів, розвивають підходи до побудови системи інформаційної підтримки управління інтелектуальним капіталом та створюють основу для подальшого вдосконалення інформаційного забезпечення управління інтелектуальним та інноваційним потенціалом аграрних формувань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація Юрлової Альони Михайлівни виконана в межах науково-дослідної роботи Національного університету біоресурсів і природокористування України за темою «Обліково-контрольне забезпечення управління діяльністю і оподаткування суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку» (державний реєстраційний номер 0121U110614).

У межах зазначеної тематики авторкою досліджено теоретичні, методичні та організаційні положення облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань, обґрунтовано напрями вдосконалення облікових процесів та розроблено рекомендації щодо формування достовірної інформації про нематеріальні ресурси.

Представлені результати відповідають загальному спрямуванню науково-дослідної роботи та доповнюють її положення в частині розвитку обліково-контрольного забезпечення управління суб'єктами господарювання, підвищення якості облікової інформації та вдосконалення методичних підходів до внутрішнього контролю й аудиту.

Практичне значення та впровадження результатів дослідження. Практичне значення дисертації полягає в можливості використання запропонованих авторкою науково-методичних положень і рекомендацій у діяльності аграрних формувань, бухгалтерських служб, консалтингових компаній, суб'єктів аудиторської діяльності та підрозділів внутрішнього аудиту, а також в можливості використання для розвитку окремих складових системи регулювання бухгалтерського обліку і аудиту (положення, стандарти, інструкції тощо).

Особливу практичну цінність мають розроблені авторкою пропозиції щодо вдосконалення документального забезпечення операцій із нематеріальними активами. Зокрема, запропоновані форми первинних документів і внутрішніх облікових регістрів можуть використовуватися для систематизації інформації про створення, придбання,

використання, амортизацію та вибуття нематеріальних активів. Важливим є також розширення інформаційного наповнення облікових документів шляхом відображення правового статусу активів, джерел їх формування, строків використання й очікуваних економічних вигід.

Практичний інтерес становлять запропоновані у підрозділі 3.1 Акт капіталізації витрат, пов'язаних із формуванням нематеріального активу аграрного формування і Звіт про створення нематеріального активу власними силами аграрного формування (внутрішній звіт про науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи). Вони спрямовані на документування створення нематеріальних активів власними силами та розмежування капіталізованих витрат і витрат періоду (с. 176, додатки Н, О).

Заслуговують на увагу також результати вдосконалення системи внутрішнього аудиту нематеріальних активів, зокрема розроблені робочі документи, підходи до оцінювання ризиків, контролю за використанням цифрових ресурсів та перевірки ознак зменшення корисності. Їх практичне застосування може сприяти підвищенню ефективності контрольних процедур та своєчасному виявленню проблем у процесі управління нематеріальними активами в агроформуваннях.

Окреме значення мають рекомендації щодо розвитку інформаційного забезпечення управління капіталом аграрних формувань, які передбачають використання облікової та аналітичної інформації про нематеріальні активи для оцінювання інвестиційної привабливості, економічного потенціалу та ефективності господарської діяльності.

Загалом практична спрямованість дисертації визначається можливістю застосування запропонованих методичних інструментів для вдосконалення організаційно-методичних аспектів бухгалтерського обліку, внутрішнього контролю й аудиту нематеріальних активів та інформаційної підтримки системи прийняття управлінських рішень.

Повнота викладення основних наукових результатів в опублікованих працях. За наведеними в дисертації відомостями результати дослідження опубліковано у 21 науковій праці, зокрема, у 6 статтях у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 12 тезах доповідей та 3 додаткових публікаціях.

Тематика опублікованих праць відповідає основним напрямам дисертації й охоплює питання розвитку теоретичних положень бухгалтерського обліку нематеріальних активів, удосконалення методичних підходів до їх облікового відображення, формування інформаційного забезпечення аудиту та розвитку внутрішнього контролю.

Висвітлення результатів дослідження в наукових публікаціях і матеріалах науково-практичних конференцій сприяло апробації авторських положень, обговоренню наукових проблем та формуванню підґрунтя для подальшого розвитку окремих теоретичних і методичних рекомендацій.

Наведений у дисертації перелік праць відображає основні тематичні напрями дослідження. Оцінювання особистого внеску здобувачки у публікаціях у співавторстві враховує зазначене в роботі розмежування авторських результатів.

Оцінка мови, стилю та оформлення дисертації. Дисертація Юрлової Альони Михайлівни загалом характеризується логічним і послідовним викладенням матеріалу, використанням загальновизнаної наукової термінології та дотриманням академічного стилю.

Структура роботи відповідає логіці проведеного дослідження та забезпечує послідовний перехід від теоретичного обґрунтування досліджуваної проблематики до оцінювання сучасного стану облікового забезпечення аудиту й розроблення практичних рекомендацій щодо його вдосконалення.

Представлені в дисертації таблиці, рисунки, схеми та додатки сприяють систематизації наукового матеріалу, наочності викладення результатів дослідження та розкриттю змісту запропонованих організаційно-методичних підходів.

Загалом мова та стиль дисертації відповідають характеру кваліфікаційного наукового дослідження, забезпечують належне сприйняття представлених результатів та можливість їх використання в подальших наукових дослідженнях.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності. Дисертація Юрлової Альони Михайлівни є самостійно виконаною науковою працею, у якій обґрунтовано теоретичні положення та розроблено практичні рекомендації з удосконалення облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань. Використані наукові праці вітчизняних і зарубіжних дослідників, законодавчі та нормативно-правові акти супроводжуються відповідними бібліографічними посиланнями. Авторські пропозиції та висновки логічно пов’язані з поставленими завданнями й спираються на опрацювання теоретичних джерел, нормативних документів та узагальнення результатів дослідження. Виклад матеріалу дає змогу простежити позицію здобувачки та відокремити її особисті наукові результати від положень, запозичених з інших джерел.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації. Представлені в дисертації теоретичні положення та практичні результати загалом формують цілісне бачення проблем облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань в умовах цифровізації економіки. Водночас, окремі положення дослідження мають дискусійний характер та потребують додаткового уточнення, конкретизації або поглиблення наукової аргументації, що доцільно винести на обговорення під час публічного захисту дисертації, зокрема:

1. У підрозділі 1.1 авторкою розглянуто цифрові й віртуальні об’єкти та проблеми їх ідентифікації в системі обліку. Водночас слід більш чітко визначати межу між економічно корисним цифровим ресурсом і нематеріальним активом як об’єктом бухгалтерського обліку.

Також доцільно конкретизувати застосування критеріїв ідентифікованості та контролю до баз даних, цифрових платформ і результатів використання технологій точного землеробства. Таке уточнення посилило б теоретичну визначеність авторської класифікації та її практичну значимість з позиції удосконалення чинних стандартів, що регулюють порядок ведення обліку нематеріальних активів (с. 18–60).

2. У підрозділі 2.1 дисертації авторкою проведено аналіз відображення нематеріальних активів у фінансовій звітності аграрних формувань та встановлено, що їх питома вага у структурі активів більшості досліджуваних підприємств залишається досить незначною. При цьому за результатами дослідження зроблено висновки щодо наявності інформаційного розриву між фактичним використанням всіх нематеріальних ресурсів та їх бухгалтерським відображенням. Вважаємо, що зазначені положення доцільно було б доповнити більш детальним розмежуванням причин невідображення нематеріальних ресурсів у фінансовій звітності та провести їх класифікацію за рівнем об'єктивності/суб'єктивності. Наприклад, доцільно було б відокремити випадки, коли відповідні об'єкти відповідають критеріям визнання нематеріальних активів, але не були належним чином ідентифіковані або задокументовані (суб'єктивні причини), від випадків, коли їх невизнання безпосередньо зумовлене існуванням жорстких обмежень чинних стандартів (положень) бухгалтерського обліку (об'єктивні причини). Таке доповнення дало б змогу більш обґрунтовано оцінити причини низької частки нематеріальних активів у фінансовій звітності аграрних формувань та уточнити подальші напрями удосконалення їх облікового відображення (с. 103–106).

3. На с. 176–177 авторкою обґрунтовано необхідність проведення регулярної переоцінки нематеріальних активів для забезпечення відображення в фінансовій звітності реальної вартості агроформувань. Цю пропозицію доцільно доповнити більш чітким розмежуванням методів та інструментів оцінювання, зокрема, виходячи із цілі проведення такої переоцінки – для управлінських потреб або для відображення у фінансовій звітності. Окрім цього, такі пропозиції були б більш комплексними та набули б більшого прикладного значення, якщо б авторка конкретизувала застосування запропонованого підходу для тих випадків, коли для нематеріальних активів немає активного ринку, та пояснила, за допомогою яких методів слід оцінювати нематеріальні активи, що відображаються в управлінській звітності.

4. Систематизувавши у табл. 3.1 наукові підходи до розширеного розкриття інформації про нематеріальні ресурси (с. 180–182), дисертантці слід було б більш чітко визначити авторський склад показників, що враховують специфіку аграрних підприємств, та обґрунтувати порядок їх узгодження із формами фінансової звітності. Це дало б змогу ідентифікувати науковий внесок авторки у розвиток системи інформаційної підтримки управління нематеріальними ресурсами, а також провести розмежування між обліковим

відображенням нематеріальних активів, які визнаються як об’єкти обліку згідно чинних нормативних вимог, та між позабалансовим розкриттям інших компонентів інтелектуального капіталу агроформувань.

5. Обґрунтувавши на с. 182–183 пропозиції щодо імплементації спеціальних позабалансових рахунків і рахунків-екранів для накопичення інформації про витрати на формування нематеріальних активів, дисертантці слід було б чіткіше показати власний науковий результат та внесок в розвиток облікової науки, зокрема, шляхом проведення порівняння своїх пропозицій з подібними науковими пропозиціями інших вчених-обліковців (Б. І. Валуєв, О. В. Кантаєва та ін.). Крім того, потребує додаткового пояснення механізм узгодження витрат, які відображатимуться на таких рахунках, із вже існуючими рахунками, що використовуються для обліку витрат на формування нематеріальних активів у системі бухгалтерського обліку, зокрема, щоб нівелювати ризики повторного (подвійного) врахування витрат під час формування управлінської звітності.

Наведені зауваження мають переважно дискусійний та рекомендаційний характер і стосуються можливостей подальшого розвитку окремих теоретичних і методичних положень дослідження. Вони не заперечують наукової цінності отриманих результатів та можуть слугувати предметом подальшої наукової дискусії щодо вдосконалення бухгалтерського обліку й аудиту нематеріальних активів в умовах цифровізації економіки.

Загальний висновок. Загалом дисертація Юрлової Альони Михайлівни на тему: «Облікове забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань» є завершеним, цілісним і самостійним науковим дослідженням, у якому отримано науково обґрунтовані результати, що мають теоретичне та прикладне значення для розвитку бухгалтерського обліку й аудиту. Дисертація характеризується логічною структурою, послідовністю викладення наукових положень, відповідністю змісту поставленій меті та завданням дослідження й узгоджується з предметною сферою спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Сформульовані авторкою наукові положення, висновки та практичні рекомендації відзначаються науковою новизною, належним рівнем обґрунтованості та спрямованістю на вирішення актуальних проблем облікового забезпечення аудиту нематеріальних активів аграрних формувань. Особливу наукову значущість мають результати, пов’язані з розвитком теоретико-методичних засад ідентифікації, класифікації та облікового відображення нематеріальних активів, удосконаленням інформаційного забезпечення аудиторських процедур, а також розширенням можливостей використання облікової інформації в системі управління інтелектуальним капіталом аграрних формувань в умовах цифрової трансформації економіки.

Зміст і оформлення дисертації відповідають чинним вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор Юрлова Альона Михайлівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Офіційний опонент професор кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка», доктор економічних наук, професор Сергій ЛЕГЕНЧУК